

باخت غرب در آزمون صداقت پایان نشست آلمانی 2 نقطه، سرخط!

مذاکرات آلمانی 2 عصر دیروز پس از 4 نوبت رایزنی فشرده میان نمایندگان ایران و گروه 5+1 به دلیل عدم صداقت طرف غربی و طفره رفتن آن ها از پاسخی منطقی به پیشنهادات ایران، بدون دستیابی به نتیجه مشخصی به پایان رسید و دو طرف تنها توافق کردند که به صورت تلفنی طی روزهای آتی در خصوص روند آتی مذاکرات گفت و گو کنند.

مذاکرات آلمانی 2 عصر دیروز پس از 4 نوبت رایزنی فشرده میان نمایندگان ایران و گروه 5+1 به دلیل عدم صداقت طرف غربی و طفره رفتن آن ها از پاسخی منطقی به پیشنهادات ایران، بدون دستیابی به نتیجه مشخصی به پایان رسید و دو طرف تنها توافق کردند که به صورت تلفنی طی روزهای آتی در خصوص روند آتی مذاکرات گفت و گو کنند.

171#& وندی شرمین «معاون سیاسی وزارت خارجه آمریکا، 171#& سایمون گس» سفیر اسبق انگلیس در ایران، 171#&؛ ما ژائوشو» دستیار وزیر خارجه چین، 171#&؛ سرگئی ریابکوف» معاون وزیر خارجه روسیه، 171#&؛ ژاک اودیبر» مدیرکل وزارت خارجه فرانسه و 171#&؛ هانس دیتر لوکاس» از مقامات ارشد وزارت خارجه آلمان بر سر یک میز با 171#&؛ سعید جلیلی» دبیر شورای عالی امنیت ملی، 171#&؛ سید عباس عراقچی» معاون آسیا و اقیانوسیه وزارت خارجه، 171#&؛ علی باقری» معاون سیاست خارجی و امنیت بین الملل دبیر شورای عالی امنیت ملی، 171#&؛ حمیدرضا عسگری» مشاور وزارت امور خارجه، 171#&؛ رسول موحدیان» سفیر سابق ایران در لندن و 171#&؛ مهدی صفری» سفیر ایران در پکن طی روزهای 16 و 17 فروردین به گفت و گو و تبادل نظر پرداختند.

دیروز قبل از آغاز نوبت سوم گفت و گوها، جلیلی و اشتون یک ساعت و نیم درباره بحث های مطرح شده در روز اول مذاکرات بحث کردند و پس از این دیدار علی باقری معاون جلیلی نیز با نماینده فرانسه در 5+1 دیدار کرد. مذاکرات ایران و 5+1 تا ظهر ادامه پیدا کرد و با درخواست هیات ایرانی برای ادای فریضه نماز ظهر و عصر دور چهارم این مذاکرات به بعد از ظهر موکول شد. طرفین پس از پایان 4 نوبت مذاکره فشرده به جمع خبرنگاران آمدند و روند مذاکرات و بحث های مطرح شده را تشریح کردند.

جلیلی: غرب به دشمنی خاتمه دهد

سعید جلیلی، رئیس هیئت مذاکره کننده ایرانی عصر دیروز با حضور در کنفرانس خبری در محل هتل اینترکننتیننتال گفت: از دولت و ملت برادر، قزاقستان برای میزبانی شایسته از دور دوم گفت و گوهای جمهوری اسلامی ایران با 6 کشور در آلمانی تشکر می کنم. وی در تشریح مذاکرات گفت: جمهوری اسلامی ایران 10 ماه پیش در مسکو طرح جامعی برای پیشبرد روند گفت و گوها ارائه کرد. در این دور از گفت و گوها، جمهوری اسلامی ایران برنامه عملیاتی خود را در چارچوب طرح جامع مسکو ارائه کرد. در این برنامه عملیاتی پیشنهاد تجدیدنظر شده 5+1 در آلمانی و ملاحظات نشست کارشناسی را که در بین دو دور گفت و گوی آلمانی 1 و 2 برگزار شد، در نظر گرفته شده است.

جلیلی ادامه داد: بخشی از ابتکارات ما به طور مشخص در پاسخ به نظرات مطرح شده 5+1 در نشست آلمانی 1 ارائه شد که از ظرفیت تغییر برای حرکت به جلو برخوردار است. در 2 روز گذشته، بحث های محتوایی، تفصیلی و مشروح درباره ابعاد برنامه عملیاتی ارائه شده ایران صورت گرفت و نمایندگان 6 کشور ابهام ها و سوال های متعددی درباره برنامه عملیاتی ارائه شده توسط ایران مطرح کردند که به تفصیل پاسخ داده شد.

رئیس هیئت مذاکره کننده ایرانی اظهار داشت: البته بین نگاه های دو طرف فاصله هایی وجود دارد. جمهوری اسلامی ایران چنانچه بارها اعلام کرده است با تأکید بر حقوق مشروع ملت ایران از جمله حق غنی سازی از گفت و گو برای همکاری استقبال می کند. دو محور اساسی که در این گفت و گوها برای جلب اعتماد ملت ایران بیان شد عبارتند از شناسایی حق غنی سازی و خاتمه دادن به رفتارهایی که نشانه دشمنی با ملت ایران است. بر مبنای این دو محور پیشنهادهایی برای حرکت در مسیر سازنده ارائه کردیم.

سعید جلیلی بیان کرد: نمایندگان 5+1 با طرح نظرات دولت های خود خواهان ارزیابی های بیشتر از شرایط جدید ناشی از ابتکارات ایران شدند و به این خاطر خواستند نتایج گفت و گوها را به پایتخت های خود منتقل کنند و خانم اشتون پس از گفت و گو با وزرای خارجه 6 کشور درباره اینکه چگونه فرایند گفت و گوها به پیش برده شود و با اینجانب تلفنی گفت و گو کند.

وی گفت: ما فکر می کنیم که مذاکرات خوبی در این دور انجام شد و با ارائه پیشنهادات جدید ما، اکنون 5+1 باید اراده و صداقت خود را برای برداشتن گام های اعتمادساز متناسب در آینده نشان دهد.

171#& سعید جلیلی» در پاسخ به این سوال خبرنگار ژاپنی که انتخابات آتی ایران چه تاثیری بر مذاکرات دارد، گفت: من دو روز قبل در دانشگاه ملی قزاقستان، در دانشگاه فارابی سخنرانی داشتم که در آنجا هم این سوال مطرح شد. همانطور که در آنجا مطرح کردم، موضوع دفاع از حقوق هسته ای یک اجماع ملی است و تمام گروه ها بر آن تأکید دارند. یک انتخابات پرشور موجب می شود تا ملت با شور بیشتری از این حقوق دفاع کند.

وی همچنین در مورد این سوال که آیا ایران حداقل بخشی از پیشنهاد 5+1 را پذیرفته است، گفت: 5+1 در آلمانی 1 پیشنهادهایی را مطرح کرد، که هر یک محورهای مختلفی داشته که آن ها هم موارد مختلفی داشت. ما آن ها را مطالعه کردیم. در استانبول این موضوع را به بحث های دقیق کارشناسی گذاشتیم. آنچه در آلمانی 2 ارائه کردیم، این بود که برخی از این مولفه ها می تواند به عنوان توافق برای گام اول ارائه شود. بر همین مبنا بحث پیشنهادی را ارائه کردیم. اما آن ها خواستند با پایتخت های خود این طرح را مطرح کنند.

سعید جلیلی در پاسخ به سوال خبرنگار شبکه المنار که گفت برخی کشورها نماینده اسرائیل در مذاکرات هستند، و پیام ایران به این کشورها چیست، گفت: در دوره‌های مختلف مذاکرات روی بحثی که تاکید داشتیم این بود که بعضی از اعضای 5+1 منافع ملت‌های خود را برای دیگران قربانی می‌کنند. ما به آن‌ها توصیه کردیم که منافع خود را قربانی رژیم صهیونیستی نکنید. یکی از خبرنگاران هم بحث تعلیق غنی‌سازی 20 درصد را مطرح کرد، که آقای جلیلی در پاسخ به وی گفت: غنی‌سازی جزو حقوق ما است، چه 20 درصد و چه 5 درصد. و ملت ایران آن را بر اساس نیازهای خود اعمال می‌کند. اما این می‌تواند به عنوان موضوعی برای اقدامات اعتمادساز مورد بررسی قرار گیرد.

دبیر شورای امنیت ملی کشورمان در پاسخ به این سوال که چه مانعی بر سر توافق وجود دارد، گفت: اختلافات می‌تواند وجود داشته باشد، اما مذاکرات هم می‌تواند بر اساس مبنای مشترک به توافقاتی برسد. این مبنا می‌تواند آن‌پی‌تی باشد. آن‌ها باید الزام خود به حقوقی که در آن‌پی‌تی آمده از جمله حق غنی‌سازی و استفاده از فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای را بشناسند. همین می‌تواند مبنایی برای توافقات باشد.

یکی از خبرنگاران از جلیلی این سوال را مطرح کرد که آیا آمریکایی‌ها واقعا اقدامی داشته‌اند، که نشان از اراده آن‌ها برای حصول توافق در مذاکرات باشد؟ و جلیلی در پاسخ به این سوال گفت: در این دور از گفت‌وگوها و دوره‌های قبل، یکی از بحث‌های اصلی همین بود که اگر کسانی می‌خواهند اعتماد ملت ایران را جلب کنند باید از رفتارهای خصمانه با ملت ایران دست بردارند. سعید جلیلی در این صحبت‌ها به پیام نروزی «باراک اوباما» رئیس‌جمهور آمریکا و شعر حافظ که در این پیام خوانده شد نیز اشاره کرد و گفت: این شعر در حقیقت پیام ملت ایران برای آقای اوباما بود. وی افزود: آمریکا باید از رفتارهای خصمانه‌ای که از 34 سال قبل داشته، دست بردارد.

سرپرست تیم مذاکره‌کننده ایرانی در آلمانی در مورد پیشنهادات ایران به طرف مقابل هم گفت: همانطور که گفتم غنی‌سازی چه 5 درصد و چه 20 درصد حقوق ملت ایران است. اما اعتمادسازی یک مفهوم انتزاعی نیست و می‌تواند مواردی داشته باشد برای جلب اعتماد یکدیگر. اما اعتمادسازی جاده‌ای دو طرفه است و باید اقداماتی متقابل و متعادل باشد. اما این اعتمادسازی نباید ناظر به محروم‌سازی و برداشتن حقوق یک ملت باشد، بلکه باید بر اساس همکاری متقابل باشد.

یکی از خبرنگاران از جلیلی پرسید در صورتی که 5+1 چارچوب منطقی ارائه شده از سوی ایران را رد کند، آیا ادامه مذاکرات به معنی تلف کردن وقت نیست؟ گفت: ما در مسکو طرحی جامع ارائه کردیم. همکاری نیاز به چارچوب و یک طرح جامع دارد و بر اساس این چارچوب باید همکاری‌ها تبیین شود. در آلمانی منتظر پاسخ آن‌ها به طرح جامع مسکو بودیم.

آن‌ها پیشنهاد دادند که بیاییم یک گام را برای ورود به حوزه همکاری تعریف کنیم، ما هم اعلام کردیم با برداشتن این گام مخالفت نداریم، اما باید چارچوبی برای آن مشخص شود. پاسخ ما مبتنی بر یک طرح عملی برای برداشتن یک گام بود.

اشتون: برای مشورت

به پایتخت هایمان برمی‌گردیم

کاترین اشتون، سرپرست تیم مذاکره‌کننده 5+1 نیز پس از پایان نشست دو روزه آلمانی 2 با حضور در کنفرانس خبری در محل هتل اینترکننتینتال گفت: ما در 5 و 6 آوریل اجلاسی با ایران داشتیم و با آقای جلیلی و هیئت همراه او درباره نگرانی جامعه بین‌المللی گفت‌وگو کردیم.

وی افزود: مذاکرات ما درباره طرح اعتمادسازی که اخیرا به ایران اعلام کردیم طولانی و فشرده بود. در این گفت‌وگوها مشخص شد ایران و 5+1 فاصله ماهوی با هم دارند. از این رو قرار است ما برای مشورت به پایتخت هایمان برویم و من سپس با آقای جلیلی تماس می‌گیرم.

اشتون افزود: ما برای اولین بار وارد جزئیات شدیم طوری که قبلا تا این حد وارد مسائل ریز نشده بودیم. در گفت‌وگوها سوالات و ابهامات مطرح شد. برای بار اول بحث‌های چالشی مطرح شد. ما باید برای حصول به راه حل سخت با هم کار کنیم. سرپرست تیم مذاکره‌کننده 5+1 هیچ اشاره‌ای به برگزاری دور بعدی مذاکرات و زمان و مکان آن نکرد.

کاترین اشتون در بخش دیگری از این کنفرانس خبری پاسخگوی سؤالات خبرنگاران شد و در جواب پرسش خبرنگاری گفت: ما بسته پیشنهادی داریم که به اندازه کافی محتوی دارد که بر اساس آن اعتمادسازی را شروع کنیم. وی در پاسخ به سؤالی عنوان کرد: گفت‌وگو برای گفت‌وگو نیست. این گفت‌وگوها قصد و نیت دارد و طی دو روز گذشته مفصل درباره جزئیات صحبت کرده‌ایم.

اشتون در پاسخ به سؤال دیگری هدف از مذاکرات را این گونه عنوان کرد که ایران به طرح اعتمادسازی که 5+1 به آن ارائه داده، پاسخ دهد تا فضایی برای مذاکرات جامع ایجاد شود و در نهایت اعتماد بیشتری حاصل شود.

وی گفت: ما بارها گفته‌ایم که نقطه‌نهایی چه باشد و ما و آژانس و همه می‌دانیم که مرحله‌نهایی چیست. کاترین اشتون تنها به سؤالات خبرنگاران خارجی پاسخ داد و به سؤال خبرنگار صدا و سیما درباره اینکه چرا فقط ایران باید اعتمادسازی کند و 5+1 نه، پاسخی نداد.

ریابکوف: به نتیجه قطعی نرسیدیم

نماینده روسیه در گروه 5+1 گفت که مذاکرات دو روزه آلمانی گامی به جلو بوده، اما دو طرف هنوز نتوانسته‌اند با هم به توافق دست یابند. به گزارش خبرنگاری رویترز، «سرگی ریابکوف» معاون وزیر خارجه روسیه می‌گوید مذاکرات دو روزه آلمانی «گامی به جلو» بوده است. وی همچنین ابراز امیدواری کرد که تاریخ و مکان برگزاری دور بعدی مذاکرات به زودی مشخص شود. ریابکوف که سرپرستی هیئت مذاکره‌کننده روس در آلمانی را نیز بر عهده داشت، گفت که در این دور از مذاکرات دو طرف نتوانستند به نتیجه قطعی برسند، اما گامی به جلو برداشتند. وی در این مورد به خبرنگاران گفت: قطعاً این مذاکرات گامی به جلو بود.

فعلا نتوانستیم به توافقی دست یابیم.

تحلیل

مذاکرات آلمانی 2 در شرایطی آغاز شد که گمانه زنی های مختلفی در خصوص آن انجام می شد. طرف غربی که در مذاکرات آلمانی 1 پیشنهادی تعدیل شده را ارائه کرده بود، انتظار داشت تا این بار با پاسخ مثبت ایران به خواسته هایش مواجه شود، خواسته هایی که در بسیاری از مسائل به نظر می رسید با امتیازاتی که 5+1 حاضر به دادن است، تناسبی ندارند.

در عین حال، پیشنهاد 5+1 به ایران آن گونه که روزنامه کریستین ساینس مانیتر آن را منتشر کرد و در رسانه های ایرانی هم بازتابی گسترده یافت، دست کم دو پیش فرض اساسی داشت:

اولاً، حقوق هسته ای ایران در این پیشنهاد مفروض مسلم انگاشته نشده بود، به عبارت دیگر شش کشور همچنان از به رسمیت شناختن حقوق هسته ای ایران در این پیشنهاد خودداری کرده بودند؛

ثانیاً، فرض بر این قرار گرفته بود که فشار تحریم های بین المللی بر ایران به حدی جدی است که ایران حاضر است برای رهایی از آنها امتیازات جدی بدهد و یا به عبارت بهتر، از مواضع اصولی خود کوتاه آید.

این دو پیش فرض بین مذاکرات آلمانی 1 و آلمانی 2 هم تقریباً تداوم داشت. اظهارنظرهایی که می شد و تحلیل هایی که در رسانه های خارجی مشاهده می گردید، عموماً واجد هر دوی این پیش فرض ها بود تا آنجا که تنها چند روز مانده به مذاکرات آلمانی 2، یک عضو شورای روابط خارجی آمریکا در یادداشتی در روزنامه واشنگتن پست، از طرف های غربی خواست که حق غنی سازی ایران را به رسمیت نشناسند و در عوض، بر اجرای قطعنامه های شورای امنیت سازمان ملل متحد که خواستار توقف تمام انواع غنی سازی در ایران هستند، تأکید کنند.

البته طرف غربی خود هم پیش بینی این را داشت که ایران هرگز تن به چنین امری نمی دهد. پیش از مذاکرات، برخی کارشناسان و مقامات سابق غربی شروع به زمینه سازی برای شکست آن کرده بودند که خاویر سولانا و گری سیمور از آن جمله اند. حتی سعی شد تا چنین وانمود شود که ایران به دلیل انتخابات ریاست جمهوری آتی خود آماده توافق نیست.

به هر حال، آنچه طرف غربی در مذاکرات آلمانی 2 با آن مواجه شد، همان مواضع اصولی بود. طرف ایرانی ضمن ارائه پیشنهادی جامع برای توافق در مذاکرات آلمانی 2، نشان داد که از مواضع اصولی خود کوتاه نمی آید. به عبارت دیگر، طرف ایرانی در مذاکرات آلمانی 2 نشان داد که دو پیش فرض طرف غربی اشتباه محاسباتی است.

همین اشتباه محاسباتی باعث شد تا رسانه های غربی از جمعه شب شروع به انتشار تحلیل هایی در خصوص شکست مذاکرات با این مستمسک کنند که ایران با پاسخی جدی پای به مذاکرات نهاده است. منظور این تحلیلگران از پاسخ جدی، ظاهراً تسلیم در برابر خواسته های طرف غربی بوده است که روشن بود چنین امری ممکن نیست.

بنابراین ایران توانست علی رغم فشارهای طرف غربی همچنان مواضع اصولی خود را در این دور از مذاکرات نیز حفظ کرده و نشان دهد که تن به محاسبات اشتباه طرف غربی نمی دهد و در خصوص حقوق بین المللی خود، محاسبات ملی خود را دارد و 5+1 نیز باید شکست خود در مذاکرات را بپذیرد چراکه محاسبات و پیش فرض های آنان در خصوص تأثیر تحریم ها تا آستانه چشم پوشی ایران از حقوق هسته ای، با شکست مواجه شد.